

Öland
Lindholm äst.
Vg. m. fl.

ACC. N:R M. 12576:18-30.

Landskap: ..... Upptecknare: C.W. v. Sydow
Härad: ..... Berättare: .....
Socken: ..... Berättarens yrke: .....
Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Avskrivet efter C.W. v. Sydows anteckningar av Brita Hvas,
1953.

4.
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ACC. N:R M. 12576:18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Fru Medelius): I Vickleby vanligt med tranutklädning (förekommer även i Mörbylånga). Man blev alltid för sen i sängen. Mor smålänning.

Glädjeskott påskmorgon.

Smål. Kölbygärde i Ljungby sn, nära Kalmar. Tranan lägger godsaker på ett bord vid säng/en/ och ett ljus i sängen. Kakelugnsluckor öppna (2). Ett horn för den siste. Ett horn i pannan.

Äggtoddy Ljungby, 1 maj, N. Möckleby, Resmo.

(Man la sig tidigt för att få skörden väl inbärgad.

- Fröken Håkansson. Virestad sn.)

Kalmar allmänt äggtoddy 1 maj.

En piga från S. Möckleby virade ett bagghorn med guld-papper. Vanligt. SM.

En skärtorsdagsnatt ställa sig vid en korsväg, då se sin tillkommande.

Borgholm. Såg för 40 år sen 3 flickor gående baklänges hem tigande. Ty de måste gå baklänges hem sen de plockat 9 blommor midsommar.

ACC. N:R M. 12576: 19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Fru Danielsson): Pukerör strax nedanför Vickleby prästgård vid Stora Frös utjordar. Ett stort rör. Där har setts drakeldar. Där skall finnas skatter. Ett par fattiga barn skulle opp till Vickleby med en säck. När de kom till röret, hängde ekbuskarna fulla av ormar. Vi ska skrämma de där snåla. Peta de några ormar ner i säcken med en kniv. Lämnade säcken. Vänta ska ni få en smörgås. Nej tack, de ville inte ha utan sprang. Säcken skramlade. Ett par silverskedar. Stålet i kniven hade gjort det.

Vid samma rör var det en pojke som skulle hämta ett par hästar, såg röret fullt med trasor o skräp. Han hade hört talas om sådant, så han skulle /ta/ opp kniven. Då slog någon honom på axeln o frågade vart han skulle. Jag skulle hämta hästarna. Men när han sen såg på röret var alltsammans borta.

Mia i Vickleby talade om att hennes mor hade en midsommarmorgon gått ut på Gyngeskullar för att mjölka korna. Då kom en stång utskjutandes rakt ut ur skogen ut på den lilla slätten och den var fullsatt med små tomtar o de ropade "Hej käring!" och svängde mössorna. Hon såg ingen ände på stängen.

Sjömän offrade till kyrkorna 3 daler för lycklig hemkomst.

En sjöman i Risinge, Lundqvist, Sjöbergs svärfar, hade träffat sjöfrun. Hon släppte honom aldrig. När han var i julottan satt hon som en rätta på hans arm. Hon tog allehanda gestalter. Han blev sjuk och slapp inte det där.

Jan Michels skräddare hade varit på kalas. Jan M. rimmade. En svarade: Denna gröten ä kokt i en gryta o inte i en sickel, Rätt som de ä kommer en passopp o tar fatt i rumpan på Mickel. - De for ihop o slogs.

Denna mjölken ä mjölkad av en ko o inte av en gran. Rätt vad det va flög jag opp i en tall.

Denna mjölken ä mjölkad av en ko o inte i en lada Men ost o brö i tröjpochetten är bättre.

Vid ett kalas var gröten vedbränd. Mor o pigan skylldde på varandra.

Medan vi borta har varit
har biskopen varit o farit
o vägen vill stå för stövlarna.

ACC. N:R M. 12576:21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Fröken Gustavsson:) Lummelunda. Kroppkakor fastlagens måndagar.

Kokt potatis sönderpressas

ägg efter tillgång

3 liter krossad potatis 1 ägg

kokas 15 min.
fläsk /?/

150 gr å 2 hg vete- eller kornmjöl

Vid festliga tillfällen 3 hg gåsbröst

eller vanl. salt fläsk

3 å 4 rödlökar ingen peppar 1 matsked salt

Kroppkakesås:

Spad $\frac{1}{2}$ liter

2 matsk. vetemjöl

fräses tillsammans med fläskflottet och spadet tillsättes.

Gottlands kaffesurrogat.

Oskalad potatis mosas sönder och tillsättes med vetekli och bakas ut i tunna kakor som naggas och gräddas. Kallas avkoksbröd.

----

2 liter vassle kokas opp och en kaffekopp korngryn läggs i och får koka en 4 å 5 timmar, vispar sen opp ett ägg, vispar i det, och lägger i lite smör. Äts med mjölk eller med

ACC. N:R M. 12576:22. a

stekt fläsk. Lite socker om så behövs.

Förlösa sn. Emmy Johansson. Vårfrudagsafton vit gröt på kvällen. Utklädning hört talas om.

Väse. Den som kommer sist i säng på Vafferafton blir vafferfisen. Hultkrans.

Bäckebo. Judit Jonsson. Gröt på gröt.

Mörbylånga by. Ingenting hört.

Ålem socken. Godsaker under huvudkudden lön. Tranan värpt. Man skojar med den som kommer sist. - Elin Rudolfsson.

Gräsgård socken. Ett horn i sängen för den siste. Han kallas hornas. - Elsa Pettersson.

Mönsterås, Linderum. Maja Svensson. - Tävlrar om vem som kommer först. Skojar med den siste. Lite festligare med vit gröt, ägg ibland.

Ljungby, Tomtebyholm. - Vit gröt. Tävla om att komma först i säng.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Johans
arkiv
(22 b)*

Avskrift ur orig.uppt. s.61)

ACC. N:R M. 12576:22b

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Förlösa s:n (N.Möre hd, Kalmar län) Sm.

Greta Andersson

En trana görs av en kudde. Alla fyra hörnen knyts om och på ett ritas ögon. Den lägges på en stol eller soffa och under den läggs kakor o karameller och andra godsaker. Det är vad tranan har värpt. Det får barnen gå och ta samma kväll. Lägga sig utan ljus.

Emmy Johansson.

ACC. N:R M. 12576:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hagby. - Vit gröt. Påsar med godsaker under huvudkud-
den. En klär ut sig till trana i ett fårskinn. Tallris till
svans. Någonting över huvud. Kommer bara in och hälsar o frå-
gar om deras mamma ä hemma. Sen försvinner hon. - Nanny Pe-
tersson.

Oskarshamn. Magda Axén. - Påskafton lägga sig vid dags-
ljus. Vid påsk skall man dricka ur en äggvita på kvällen för
att i drömmen få se sitt framtida öde.

Madesjö. Edit Johansson, Nybro. - Tävlrar om komma först
i säng. Skoj med den som kommer sist. Horn i sängen. Hornas.

Borgholm. Dina Danielsson. - Horn i sängen.

Köping. Maja Ekrot. - Horn i sängen. Utklädning. Ett la-
kan i skymningen. Kraxar och skriker, skrämmer barnen.

Hossmo sn, Rinkaby. Anna Tunkvist. - Man lägger sig ti-
digare på kvällen o stiger opp tidigare. Ingen vill va sist.
En kam eller horn eller ben i sängen. Hornas. Förr godsaker.

Ljungby. Karin Malmberg. - Tävla om att bli först i säng.

ACC. N:R M. 12576:24

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det brukades lägga ljus i sängen, som man hittade på morgo-
nen. Gröt på kväll. Våfflor. (Mor från Östergötland. Våfflor
därifrån). - I Hossmo våfflor. /?/

Hossmo. - Tävlan först. Gröt på kväll o ägg. - 1 maj
våfflor. - Anna Nilsson.

Elghult. Vanda Petersson. - Godsaker lösa i sängen. Det
förekommer i socknen utklädning till trana gröt.

Vissefjärda. Selma Fransén. - Gröt på kväll, lägga sig
vid dagsljus. Godsaker i sängen (hört i socknen).

Kalmar. Stina Ljunggren. - Godsaker i strumporna och
underkudden allmänt. Gröt.

Åsheda i Kronoberg. Matilda Sanqvist /?/. - Man lägger
sig vid dagsljus. Vit gröt.

Gräsgård . Ida Lundgren. - Horn i sängen. Dymmelonsdag
tjärtunnor.

Helleberga. Gunhild Lenander. - Gröt på kvällen. Täv-
lan om att komma i säng. Ett horn. Hornas.

ACC. Nr M. 12576:25.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Madesjö. Sigrid Johansson. - Gröt på kvällen.

Gullabo sn. Ingrid Johansson. - Ingen särskild mat. Ved upphuggen till vårfrudagen på vedkasten.

Ryssby sn. Helga Sylwander, Rävudden. - Gröt på kvällen. Klä ut sig med vita lakan, ställa sig framför spisen o skrika tre trä i spisen. Hon säger också: "Vårfrudag kommer jag om jag rätt ska gå på skare."

*x avskrift
skrivs*

↑ Ebba Lövgren, Rockneby: ↑
Anna Olsson, Om barnen ej lägger sig fort så kommer tra-
Gårdsholm: → nan o lägger sig hos dem.

Våxtorp. Elsa Eskilsson, Nannetorp. - Gröt. En påse godsaker under huvudkudden. Ett horn eller vedträ hos den som kommer sist i säng. (eller vad som helst)

Ljungby. Ebba Karlsson. - Gröt. Skojar med den som ä
sist.

Astrid Karlsson (mor från Motorp): I skorna godsaker.
Anna Petersson (?)

Åby. Rut Forsman. Mor från Värmland. Far från Förlösa.
- Tävla om vem som kommer först. Skoja med den siste. Godsa-

ACC. N:R M. 12576:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ker i skorna åt den som gjort dem fina. Skorna ställs fram vid kaketugnen.

Kalmar landsförsamling. Berga. Rut Karlberg. - Tävla om vem som kommer först. Skojar med dom sista. Lägga något föremål i den sistes säng.

Ljungby (nu Arby sn). Kerstin Niklasson. - Vit gröt. Lägga sig vid dagsljus. Tävla om först i säng. Utklädning till trana. Godsaker i skorna som gjordes fina.

Kalmar. Helga Negri. - Påsar i sängen inunder där man låg, så när man vaknade kände man något hårt. Leksaker o choklad. Den som kom sist i säng skulle tranan ta.

S:t Sigfrid. - Gröt. Eldar på vårfruafton.

Voxtorp (Ljungby nära Trekanten)

Madesjö. Signe Johansson. - Gröt. Skojade med den siste. Horn i sängen.

Fågelfors. Edit Jonsson. - Godsaker bredvid sängen på ett

ACC. N:R M. 12576:27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bord. Skrämd barn med att tranan skulle ta dem.

Madesjö. Marta Petersson. - Gröt. Ingenting eljes. Horn
i sängen (trodde långfredag).

Madesjö. Karin Jonsson. - Gröt.

Areby sn. Kerstin Johansson. - Godsaker i strumporna
på kakelugnsspjället.

Madesjö. Harstenslycke. Emil Karlsson. - Godsaker i en
påse som hängdes på sänggaveln. Den som kom opp sist kalla-
des horn-as.

Areby. Arwid Ahlberg. Moder från Karlslunda. - Har i
sin ungdom hört att man klädde ut sig till trana. Har ej
hört om godsaker eller horn. Valborgseldar alltmer.

Kristvalla sn. Simon Gustavsson. - Tävlrar om att komma
först ur säng på morgonen. Den siste skojar med.

Ålem. Sture Karlsson. - Skor i en rad. Tranan lägger
dit godsaker. Den siste att stiga opp får ris. Skojar med.

Lund, 1910.

1910

ACC. N:R M. 12576:28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mönsterås ingenting.

Ryssby. Sture Johansson. - Utklädd. Går på skaren. Tre
trän i spisen. Godsaker i sängen.

Döderhult. Erik Axelsson. Ingenting.

Hossmo sn. Karl Eriksson. - Godsaker i strumporna. Skoj
med den siste.

Helleberga sn. Ernst Håkansson. - En stor gryta med väl-
ling eller gröt o satt på bordet. Fönstret öppnas så skulle
tranan komma under natten genomfönstret för att smaka på det.
När hon ätit skulle hon räkna ut vem som var sist i säng av
familjen. Den som var först fick mest och den siste minst.
Godsakerna lades i påsar under huvudkudden. De skojade med
den siste.

Allmänt att godsaker utdelades.

Älghult. Karl Pettersson. - Konfekt lägges under kudden
om de ä snälla eljes ett ris (också andra gåvor).

ACC. N:R M. 12576:29.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ekeberga. Ernst Håkansson. Hos min morfar. - På kvällen kläddes ut en eldröd eller vit. Kastade in påsar och eller ris till barn /?/. De skulle va snälla i två dar.

Förlösa. Oskar Andersson. - Gröt. Horn-as.

Kjällstorp. Ljungby. Fru Törner (?). - På vårfruafton la man saker en del i sängarna av olika beskaffenhet. Tranan kommer och lägger någonting i sängen om ni inte lägger er innan lampan tändes. Horn.

Dörby sn. Ebbetorp. Elsa Karlsson. - Tranan lägger godsaker i strumporna, som man hänger upp. Man skrämmer barnen med tranan.

Kungsbacka. Schöldström. Mor född i Dalsland. - Vårfrudagen kom en piga in utklädd till trana. 2 gardinkäppar kringde två från varandra vända ändarna var knutna diagonaländarna av ett lakan. Hon låg under lakanet och kröp in och lyfte än på näbb o än på stjärt och hade några ljud (glömt om hon lämnade något).

Karlsborg. Fru Velin. Tranan kom med gotter.

ACC. N:R M. 12576:30.

På julen dan före julafton hängde man upp strumporna eller ett örngottsvar hängdes vid sängfoten och medan man sov stoppades en julklapp i för att man skulle lugna sig under dagens lopp. Likaså hos vårt värdfolk i Herrljunga.

Vänersborg. Fru Brockman. - Barnen fick vårdagsjämningsdagen bädda (?) i en pall och sätta sig med händerna för öronen och blunda. När de tittade opp, hade tranan kommit in genom nyckelhålet och fyllt pallen med sockergryn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV